

Історія кафедри фізичної культури та спорту ННП імені В.О.Сухомлинського НУК імені адмірала Макарова	History of the Department of Physical Culture and Sports of the V.O. Sukhomlynskyi Educational and Scientific Pedagogical Institute of Admiral Makarov National University of Shipbuilding
У 1958 році в Миколаївському педагогічному інституті було відкрито факультет фізичного виховання та спорту. Кафедра фізичної культури та спорту є однією з найстаріших кафедр університету. Була організована як єдина випускова кафедра факультету (наказ Міністерства освіти СРСР за № 965 від 12.09.1958 р.), яку очолив кандидат педагогічних наук Бердніков Анатолій Борисович. У 1977 році було відкрито кафедру водних видів спорту. Першим завідувачем був кандидат педагогічних наук, доцент Відайко Віктор Олексійович. Спочатку кафедра забезпечувала викладання таких дисциплін: веслувальний та лижний спорт, плавання з методикою викладання, біомеханіку фізичних вправ, а викладачами працювали Ігошин В.К. – перший декан факультету, Козубенко О.С., Іжицький В.Б. та Майоров В.О. За час свого існування кафедра вдало проводила практичну, спортивну та наукову роботу. Із 1977 по 1990 роки кафедра розробляла науково-дослідну госпдоговірну тему з веслувального спорту з підготовки збірних команд СРСР та України. Протягом двох олімпійських циклів проводилася робота з олімпійським резервом держави за напрямками біохімічного, фізіологічного, психологічного й педагогічного контролю збірних команд до участі в першості Європи, Чемпіонату світу та Олімпійських ігор. У 1978-1981 роках за результатами роботи госпдоговірної теми кафедри було проведено 4 Всесоюзні науково-практичні конференції, у яких взяли участь відомі вчені з теорії та методики фізичного виховання та веслувального спорту. За плідну роботу з Олімпійським резервом країни завідувач кафедри Відайко В.О. та старший викладач Козубенко О.С. були нагороджені почесними грамотами Українського профспілкового комітету. У 1987 році відбулася реорганізація кафедри за рахунок приєднання до неї дисципліни «легка атлетика та методика її викладання». Чотири роки (з 1987 по 1991 рр.) кафедра носила назву «Водних та інших спортивних дисциплін». Із 1988 року кафедру очолював доцент, заслужений тренер України – Главатий Станіслав Миколайович.	In 1958, the Faculty of Physical Education and Sports was established at the Mykolaiv Pedagogical Institute. The Department of Physical Culture and Sports is one of the oldest departments of the university. It was established as the only graduating department of the faculty (according to the Order of the USSR Ministry of Education No. 965 of September 12, 1958) and was headed by Candidate of Pedagogical Sciences Anatolii Borysovych Berdnikov. In 1977, the Department of Water Sports was opened. The first head of the department was Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Viktor Oleksiiovych Vidaiko. Initially, the department provided instruction in the following subjects: rowing and skiing, swimming with teaching methodology, biomechanics of physical exercises. Among the lecturers were V.K. Ihoshyn – the first dean of the faculty, O.S. Kozubenko, V.B. Izhytskyi, and V.O. Maiorov. Throughout its existence, the department effectively conducted practical, sports, and scientific work. From 1977 to 1990, the department developed a research and commercial contract project on rowing for the training of USSR and Ukrainian national teams. During two Olympic cycles, work was conducted with the national Olympic reserve in the areas of biochemical, physiological, psychological, and pedagogical monitoring in preparation for the European Championships, World Championships, and Olympic Games. Between 1978 and 1981, based on the department's project results, four All-Union scientific and practical conferences were held with the participation of renowned scholars in the theory and methodology of physical education and rowing. For their fruitful work with the Olympic reserve, Head of Department Vidaiko V.O. and Senior Lecturer Kozubenko O.S. were awarded honorary diplomas by the Ukrainian Trade Union Committee. In 1987, the department was reorganized by incorporating the discipline “Track and Field and its Teaching Methodology.” For four years (1987–1991), the department was known as the “Department of Water and Other Sports Disciplines.” From 1988, it was headed by Associate Professor, Honored Coach of Ukraine – Stanislav Mykolaiovych Hlavatyi. In 2001, Lecturer S.V. Biriuk defended a dissertation after completing postgraduate studies at the Lviv Institute of Physical Culture, earning the degree of Candidate of Sciences in Physical

У 2001 році викладач кафедри Бірюк С.В., після закінчення аспірантури Львівського інституту фізичної культури, захистила дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата наук із фізичного виховання та спорту. У 2003 році викладач Чернозуб А.А. успішно захистив кандидатську дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата наук із фізичного виховання та спорту при Київському національному університеті фізичної культури.

До 2008 року викладачами кафедри опубліковано близько 200 наукових та науково-методичних статей у різних виданнях, захищені дві дисертації, підготовлено ряд науково-методичних посібників. Студенти брали активну участь у наукових розробках кафедри.

1 вересня 2013 року було створено спеціальність для навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців за напрямом 6.010202 «Спорт» і професійним спрямуванням «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» із ліцензійним обсягом 50 осіб денної форми навчання. З 2016 року здійснено набір студентів на скорочений термін навчання на базі «Молодший спеціаліст». За цей час здобули кваліфікацію «Тренер з обраного виду спорту» 160 осіб.

Із вересня 2013 року до 2019 року кафедру фізичної культури та спорту, потім кафедру спорту очолював кандидат наук із фізичного виховання та спорту, доцент Тупеєв Ю.В. – відомий науковий фахівець із проблем спортивного тренування у вільній боротьбі, майстер спорту СРСР, Заслужений тренер України з боротьби вільної, відмінник освіти України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України. Під його керівництвом проводились дослідження, спрямовані на розробку та експериментальне обґрунтування побудови тренувальних макроциклів студентів-спортсменів.

У вересні 2016 року шляхом реорганізації кафедр фізичної культури та спорту й теорії і методики фізичного виховання та здоров'я людини було створено дві кафедри: кафедру спорту та кафедру теорії та методики фізичної культури з метою навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців галузі знань 01 Освіта спеціальності; 017 Фізична культура і спорт та 014 Середня освіта предметної спеціалізації 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Кафедру теорії та методики фізичної культури очолювала у 2016-2020 роках Литвиненко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент.

Education and Sports. In 2003, Lecturer A.A. Chernozub successfully defended his dissertation at the Kyiv National University of Physical Culture. By 2008, the department's staff had published around 200 scientific and methodological articles in various publications, defended two dissertations, and prepared several teaching manuals. Students actively participated in the department's research. On September 1, 2013, a new specialization was introduced to provide educational support for the training of specialists in the field 6.010202 "Sport," with a professional focus on "Physical Education, Sports, and Human Health," at the bachelor's level with a licensed capacity of 50 full-time students. Since 2016, students were admitted to an accelerated program based on a "Junior Specialist" degree. During this time, 160 individuals qualified as "Coach in a Selected Sport." From September 2013 to 2019, the Department of Physical Culture and Sports (later the Department of Sports) was headed by Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor Yurii Volodymyrovych Tupieiev – a renowned specialist in the field of freestyle wrestling training, Master of Sports of the USSR, Honored Coach of Ukraine in freestyle wrestling, Excellence in Education of Ukraine, and Honored Worker of Physical Culture and Sports of Ukraine. Under his leadership, research was conducted to develop and experimentally justify training macrocycles for student-athletes. In September 2016, the departments of Physical Culture and Sports and Theory and Methodology of Physical Education and Human Health were reorganized into two new departments: the Department of Sports and the Department of Theory and Methodology of Physical Culture. The goal was to provide educational and methodological support for specialists in the field of knowledge 01 Education, specialty 017 Physical Culture and Sports and 014 Secondary Education (Physical Education). From 2016 to 2020, the Department of Theory and Methodology of Physical Culture was headed by Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor O.M. Lytvynenko. In 2017, the specialty 017 Physical Culture and Sports was accredited at the bachelor's level, and accreditation certificate ND No. 1597080 dated November 9, 2017, was issued, valid until July 1, 2022 (Protocol No. 126 of July 3, 2017). From September 2, 2019, to 2021, the Department of Sports was headed by Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor OlehtStanislavovych Slavitiak, who actively trained highly qualified personnel. Significant contributions to the department's development were made by renowned professionals

У 2017 році була пройдена акредитація спеціальності 017 Фізична культура і спорт за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» та видано сертифікат про акредитацію НД № 1597080 від 9 листопада 2017 року, який діяв до 1 липня 2022 року (протокол № 126 від 3 липня 2017 року).

Із 2 вересня 2019 й до 2021 року кафедру спорту очолював кандидат наук із фізичного виховання і спорту, доцент Славітяк Олег Станіславович, який активно здійснював підготовку кадрів вищої кваліфікації. Вагомий внесок у розвиток спортивної науки і практики кафедри здійснили такі відомі фахівці: Главатий С.М., доцент кафедри спортивних дисциплін з методикою викладання, майстер спорту СРСР з пожарно-прикладного спорту, заслужений тренер УРСР; Хохлова Л.А., к. н. з фіз.вих. та спорту; Тупеєв Ю.В., к. н. з фіз. вих. та спорту; Тіхоміров А.І., доцент кафедри фізичного виховання, майстер спорту СРСР з пожарно-прикладного спорту; Демідов В.В., викладач; Демідова І.В., викладач; Демідова О.В., викладач, майстер спорту України з легкої атлетики, майстер спорту України міжнародного класу з легкої атлетики; Макух Н.І., викладач, майстер спорту України з легкої атлетики; Решетілова Н.В., викладач, майстер спорту України з легкої атлетики; Усатюк Г.Ф., викладач; Козубенко О.С., заслужений працівник фізичної культури і спорту України, ст. викладач; Ткаченко Ю.І., викладач. Вагомий внесок у спортивну роботу факультету, університету здійснили викладачі кафедри Козубенко О.С. Демидов В.В., Усатюк Г.Ф., Майоров В.О., Абрамов К.В., Тіхоміров А.І., Кулаков Ю.Є., готуючи збірні команди з веслування, легкої атлетики, плавання, туризму, баскетболу до успішних виступів на змаганнях різних рангів. У різні часи на кафедрі працювали видатні тренери і спортсмени, зокрема: Архипов В.В., майстер спорту СРСР з баскетболу; Павленко Ю.О., Заслужений тренер України з академічного веслування; Зайцева С.О., майстер спорту України міжнародного класу з веслування академічного; Распін В.І., Заслужений працівник фізичної культури і спорту України; Бондаренко А.В., майстер спорту України міжнародного класу з веслування академічного.

Кафедра фізичної культури та спорту з'явилася 1 вересня 2021 року за рахунок об'єднання кафедри спорту і кафедри теорії та методики фізичної культури. Очолював кафедру Лелека Віталій Миколайович, кандидат педагогічних наук, доцент, автор (співавтор) понад 60 наукових і навчально-методичних праць. У цей час на кафедрі

such as Associate Professor S.M. Hlavaty (USSR Master of Sports in Fire-Applied Sports, Honored Coach of the Ukrainian SSR), L.A. Khokhlova (Candidate of Sciences), Y.V. Tupieiev, A.I. Tikhomirov, V.V. Demidov, I.V. Demidova, O.V. Demidova (Master of Sports in Athletics, International Class), N.I. Makukh, N.V. Reshetilova, G.F. Usatiuk, O.S. Kozubenko, and Y.I. Tkachenko. Faculty members actively contributed to the university's sports achievements by training competitive teams in rowing, athletics, swimming, tourism, and basketball. Throughout the years, outstanding coaches and athletes have worked at the department, including V.V. Arkhipov (USSR Master of Sports in Basketball), Yu.O. Pavlenko (Honored Coach of Ukraine in Rowing), S.O. Zaitseva (International Class Master of Sports of Ukraine in Rowing), V.I. Raspin (Honored Worker of Physical Culture and Sports of Ukraine), and A.V. Bondarenko (International Class Master of Sports of Ukraine in Rowing). On September 1, 2021, the Department of Physical Culture and Sports was formed through the merger of the Department of Sports and the Department of Theory and Methodology of Physical Culture. It was headed by Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Vitalii Mykolaiovych Leleka, author and co-author of more than 60 academic and teaching publications. The department employs highly qualified specialists, including: Honored Worker of Physical Culture and Sports of Ukraine, Doctor of Sciences in Physical Education and Sports, Professor Hennadii Anatoliiovych Lisenchuk; Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor Oleh Stanislavovych Slavitiak; Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor Volodymyr Volodymyrovych Pylnenkyi; Honored Coach of Ukraine in Diving, Trainer-Instructor Serhii Mykolaiovych Humeniuk; International Class Master of Sports of Ukraine in MMA and regional federation leader Andrii Serhiiovych Mavrodiev; Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer Olena Viktorivna Voichun; Lecturers: Mykola Hevorkovych Semerdzhian, Vira Serhiivna Molotilnykova, Oleksandr Yuriiovych Bychkov, and Nataliia Volodymyrivna Kovaliova. From 2023 to 2024, the department was headed by Candidate of Biological Sciences, Associate Professor Olha Oleksandrivna Tsviakh. Due to university reorganization in 2024, the Department of Physical Culture and Sports became part of the V.O. Sukhomlynskyi Educational and Scientific Pedagogical Institute of Admiral Makarov National University of Shipbuilding and continues its mission to train highly qualified bachelor's

працювали висококваліфіковані фахівці, серед яких: Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор Лісенчук Геннадій Анатолійович; кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Слав'як Олег Станіславович; кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Пильненький Володимир Володимирович; заслужений тренер України зі стрибків у воду, тренер-викладач Гуменюк Сергій Миколайович; майстер спорту України міжнародного класу зі змішаних єдиноборств ММА, керівник обласної організації Федерації змішаних єдиноборств України Мавродієв Андрій Сергійович; кандидат педагогічних наук, старший викладач Войчун Олена Вікторівна; викладач Семерджян Микола Геворкович, викладач Молотильнікова Віра Сергіївна, викладач Бичков Олександр Юрійович, викладач Ковальова Наталія Володимирівна. Із 2023 по 2024 роки очолювала кафедру Цвях Ольга Олександрівна, кандидат біологічних наук, доцент.

У зв'язку з реорганізацією університету з 2024 року кафедра фізичної культури та спорту увійшла до складу Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова та продовжує свій шлях у підготовці висококваліфікованих спеціалістів бакалаврського та магістерського рівня. Галузь знань: А Освіта Спеціальність: А 4 Середня освіта Предметна спеціальність: А 4.11 Середня освіта (Фізична культура) Очолює кафедру фізичної культури та спорту регіональний науковий консультант з питань створення військово-спортивних майданчиків для підвищення рівня ефективності занять із предметів «Захист України» та «Фізична культура» (2017), голова робочих груп при Міністерстві освіти і науки України з розроблення навчальних програми для закладів загальної середньої освіти (2017, 2020), член науково-аналітичного комітету Асоціації футболу Миколаївської області (з 2024 року), тренер з футболу (ліцензія В-диплом УЕФА) – Лелека Віталій Миколайович, доктор педагогічних наук, доцент. Автор, співавтор більше 150 наукових та навчально-методичних праць.

Кафедра має потужний висококваліфікований науково-педагогічний склад: Лісенчук Геннадій Анатолійович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор; Цвях Ольга Олександрівна, кандидат біологічних наук, доцент; Слав'як Олег Станіславович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент; Молотильнікова Віра

and master's level specialists. Field of Study: A – Education Specialty: A 4 – Secondary Education Subject Specialization: A 4.11 – Secondary Education (Physical Education) The department is currently headed by Vitalii Mykolaiovych Leleka, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, regional scientific consultant for the creation of military-sports facilities for improving the effectiveness of instruction in “Defense of Ukraine” and “Physical Education” (since 2017), head of working groups at the Ministry of Education and Science of Ukraine for curriculum development for general secondary schools (2017, 2020), member of the Scientific-Analytical Committee of the Mykolaiv Regional Football Association (since 2024), and licensed UEFA B football coach. He is the author and co-author of more than 150 academic and teaching publications. The department employs:

- Hennadii Anatoliiovych Lisenchuk, Doctor of Sciences in Physical Education and Sports, Professor
- Olha Oleksandrivna Tsviakh, Candidate of Biological Sciences, Associate Professor
- Oleh Stanislavovych Slavitiak, Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor
- Vira Serhiivna Molotilnykova, Lecturer Part-time staff includes:
- Oksana Adamenko, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Theoretical Foundations of Olympic and Professional Sports
- Leonid Mykhailovych Izbash, Candidate of Pedagogical Sciences, from Mykolaiv Polytechnic College The department is engaged in scientific research on the topic: “Innovative technologies in the formation of the necessary competencies of future physical culture and sports specialists.”

Сергіївна, викладач. *За сумісництвом працюють:* Адаменко Оксана, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичних основ олімпійського та професійного спорту. Ізбаш Леонід Михайлович, кандидат педагогічних наук, Миколаївського політехнічного коледжу. Кафедра працює над науково-дослідною темою «Інноваційні технології у формуванні необхідних компетенцій майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. (Innovative technologies in the formation of the necessary competencies of future physical culture and sports specialists.)»